

Бугаёв Дмитрий Яковлевич – советский и белорусский

Д. Я. Бугаёв

литературовед, критик. Кандидат филологических наук (1960), профессор (1987). Лауреат Государственной премии Белорусской ССР имени Якуба Коласа (1984) (за книгу «Талент і праца»). Лауреат Почетной грамоты Верховного Совета Белорусской ССР. Член СП СССР (1961). Член Белорусского ПЕН-центра (1989).

Родился 12 января 1929 года в крестьянской семье в деревне Сычик Кричевского района. Окончил Могилёвское педагогическое училище (1948), факультет языка и литературы Могилевский педагогический институт (1952), аспирантуру при Минском педагогическом институте имени М. Горького. В 1948 году работал учителем в семилетней школе. В 1955–1959 годах преподавал белорусскую литературу в Мозырском педагогическом институте. В 1959–1964 годах – научный сотрудник Института литературы имени Я. Купалы Академии наук Белорусской ССР. С 1964 года – доцент, с 1987 года – профессор Белорусского государственного университета им. В. И. Ленина. Занимается исследованием вопросов современного белорусского литературного процесса, художественного стиля. Выступает в печати с литературоведческими и критическими статьями с 1957 года. Автор более 300 научных публикаций. Являлся соавтором «Гісторыі беларускай савецкай літаратуры» (ч. 9, 1981), «Гісторыі беларускай савецкай літаратуры» (1964–1966), учебника «Беларуская савецкая літаратура» (ч. 1 – 1981 год, ч. 2 – 1982 год).

Труды Д. Я. Бугаёва

1. Бугаёў, Дз. Арганічнасць таленту : літаратурна – крытычныя артыкулы / Дзмітрый Бугаёў. – Мінск: Мастацкая літаратура, 1989. – 315 с.
2. Бугаёў, Дз. Беларускі дэтэктыў Людмілы Рублеўскай / Дз. Бугаёў // Полымя. – 2006. – № 7. – С. 207—212.
3. Бугаёў, Дз. Васіль Быкаў : нарыс жыцця і творчасці / Дзмітрый Бугаёў. – Мінск : Народная асвета, 1987. – 206 с.
4. Бугаёў, Д. Вернасць прызначэнню : творчая індывідуальнасць І. Мележа / Дз. Я. Бугаёў. – Мінск : Мастацкая літаратура, 1977. – 239 с.
5. Бугаёў, Дз. Вобраз маці і ўвогуле жанчыны ў творах Васіля Быкава / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 2006. – № 1. – С. 17—20.
6. Бугаёў, Дз. Вобраз маці і ўвогуле жанчыны ў творах Івана Шамякіна / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 2007. – № 1. – С. 14—16.
7. Бугаёў, Дз. Голас чалавечнасці / Дз. Бугаёў // Полымя. – 2004. – № 3. – С. 196.
8. Бугаёў, Дз. "Ён жыў сумленна, без аглядкі" : слова пра Р. Семашкевіча / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 1995. – № 9. – С. 17.
9. Бугаёў, Дз. Ён працаваў да апошніх дзён : [творчасць Алега Антонавіча Лойкі] / Дз. Бугаёў // Полымя. – 2009. – № 11. – С. 171—180.

10. Бугаёў, Дз. "З даверам да чытача" / Дз. Бугаёў // Полымя. – 1990. – № 2. – С. 206—211.
11. Бугаёў, Дз. З клопатам пра нашу будучыню / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 1995. – № 1. – С. 13.
12. Бугаёў, Д. Зброяй сатыры, зброяй праўды : творчы шлях К. Крапівы / Д. Я. Бугаёў. – Мінск : Навука і тэхніка, 1971. – 231 с. (2004 – 2-е издание).
13. Бугаёў, Дз. Максім Гарэцкі / Дзмітрый Бугаёў. – Мінск : Беларуская навука, 2003.
14. Бугаёў, Дз. Мастак, адкрыты свету / Дз. Бугаёў // Полымя. – 2007. – № 8. – С. 177—180.
15. Бугаёў, Дз. Мы працяглы час жылі ў адным доме / Дз. Бугаёў // Полымя. – 2009. – № 1. – С. 159.
16. Бугаёў, Дз. Несуцяшальны дыягназ : [новыя творы Васіля Быкава] / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 1995. – № 12. – С. 11—20.
17. Бугаёў, Дз. Пакутныя дарогі рамантыка / Дз. Бугаёў // Полымя. – 2001. – № 11. – С. 181.
18. Бугаёў, Дз. Паўнакроўнасць жыцця / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 1996. – № 1. – С. 25—38.
19. Бугаёў, Дз. Паэзія Максіма Танка / Дзмітрый Бугаёў. – Мінск : Беларуская навука, 2003.
20. Бугаев, Дз. Поэт и время / Дз. Бугаев // Неман. – 1999. – № 1. – С. 233—248.
21. Бугаёў, Дз. Праўда і мужнасць таленту : выбранае : кніга пра Васіля Быкава. Артыкулы. Дыялог / Дз. Я. Бугаёў. – Мінск : Мастацкая літаратура, 1995. – 413 с.
22. Бугаёў, Дз. Праўдалюбства сілкавала яго талент / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 2008. – № 4. – С. 20—22.
23. Бугаёў, Дз. Радасць і боль мастака / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 1996. – № 3. – С. 26.
24. Бугаёў, Дз. Рамантычны рыцар чалавечнасці / Дз. Бугаёў // Полымя. – 2000. – № 11. – С. 155.
25. Бугаёў, Дз. Рэквіем Івана Чыгрыныва / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 1996. – № 10. – С. 10—24.
26. Бугаёў, Дз. Служэнне Беларусі : праблемныя артыкулы, літаратурныя партрэты, эсэ, успаміны / Дз. Я. Бугаёў. – Мінск : Мастацкая літаратура, 2003. – 380 с.
27. Бугаёў, Дз. Служэнне Беларусі : развагі пра творчасць Янкі Брыля / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 1997. – № 8. – С. 9.
28. Бугаёў, Д. Спавадальнае слова : літаратурная крытыка, успаміны / Дз. Я. Бугаёў. – Мінск : Мастацкая літаратура, 2001. – 324 с.
29. Бугаёў, Дз. Спведзь майстра / Дз. Бугаёў // Полымя. – 1995. – № 1. – С. 208.
30. Бугаёў, Д. Талент і праца : літаратурная крытыка / Дзмітрый Бугаёў. – Мінск : Мастацкая літаратура, 1979. – 351 с.

31. Бугаёў, Дз. Трагедыя на зыходзе вайны / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 1997. – № 2. – С. 10—21.
32. Бугаев, Д. Триумф и трагедия / Д. Бугаев // Неман. – 2008. – № 11. – С. 145.
33. Бугаёў, Дз. Уладзімір Дубоўка : крытыка-біяграфічны нарыс / Дз. Я. Бугаёў. – Мінск : Беларусь, 1965. – 184 с. (2005 – 2-е издание).
34. Бугаёў, Дз. Чалавечнасць : літаратурная крытыка / Дзмітрый Бугаёў. – Мінск : Мастацкая літаратура, 1985. – 311 с.
35. Бугаёў, Дз. Чалавечнасць Васіля Быкава / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 2005. – № 1. – С. 91.
36. Бугаёў, Дз. Чулая душа : [І. Г. Чыгрынаў – беларускі пісьменнік] / Дз. Бугаёў // Літаратура і мастацтва. – 2010. – 6 студзеня. – С. 1.
37. Бугаёў, Д. Шматграннасць : літаратурна-крытычныя артыкулы і рэцэнзіі / Д. Я. Бугаёў. – Мінск : Беларусь, 1970. – 231 с.
38. Бугаёў, Дз. Шматзначная ёмістасць апавядання / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 1999. – № 1. – С. 14—20.
39. Бугаёў, Дз. Шматмернасць паэтычнага свету Людмілы Рублеўскай / Дз. Бугаёў // Полымя. – 2008. – № 5. – С. 182—188.
40. Бугаёў, Д. Шчодрое сэрца пісьменніка : проза Міхася Лынькова даваеннага часу / Д. Я. Бугаёў. – Мінск : Дзяржвыд БССР, 1963. – 200 с.
41. Бугаёў, Дз. Энцыклапедычны даведнік пра Васіля Быкава / Дз. Бугаёў // Полымя. – 2010. – № 5. – С. 156—163.
42. Бугаёў, Дз. Яго сэрца балела за ўсіх пакутнікаў / Дзмітрый. Бугаёў // Роднае слова. – 2008. – № 6. – С. 26—30.
43. Бугаёў, Дз. Яшчэ раз пра Кандрата Крапіву / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 2003. – № 10. – С. 41.
44. Бугаёў, Дз. Яшчэ раз пра Міколу Лобана / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 2001. – № 12. – С. 11.
45. Вывучэнне творчасці Васіля Быкава ў школе : дапаможнік для настаўнікаў устаноў, якія забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй адукацыі / Дз. Я. Бугаёў, М.І. Верціхоўская, В. У. Верціхоўская. – Мінск : Аверсэв, 2005. – 283 с.

О жизни и деятельности ученого

1. 12 студзеня – 80 год з дня нараджэння (1929) Дз. Я. Бугаёва, крытыка, літаратуразнаўца : бібліяграфічны спіс літаратуры // Новыя кнігі : па старонках беларускага друку. – 2008. – № 10. – С. 17—19.
2. Ад самых каранёў : [пра нашага земляка, літаратурнага крытыка Дзмітрыя Бугаёва] // Кричевская жизнь. – 2013. – 31 жніўня. – С. 2.
3. Аксёнаў, Л. Бацькоўскі край – Крычаўшчына / Л. Аксёнаў // Ленінскі кліч. – 2003. – 19 красавіка. – С. 2.
4. Алейнік, Л. Талент і праца Дзмітрыя Бугаёва : [крытыка, літаратуразнаўца, ураджэнца Крычаўскага раёна] / Лада Алейнік // Пясочны гадзіннік : літаратурна-крытычныя артыкулы, нарысы, рэцэнзіі, нататкі / Лада Алейнік. – Мінск, 2010. – С. 85—88.
5. Александровіч, С. Рэпліка / С. Александровіч // Полымя. – 1965. – № 12.

6. Андраюк, С. Вернасць прызванню / С. Андраюк // Андраюк С. Жыць чалавекам / С. Андраюк. – Мінск, 1983. – С. 239—250.
7. Андраюк, С. Служэнне роднай літаратуры : [пра творчы і жыццёвы шлях крытыка, літаратуразнаўца, ураджэнца Крычаўскага раёна Дзмітрыя Бугаёва] / Серафім Андраюк // Полымя. – 2014. – № 1. – С. 160—171.
8. Бугаёв Дмитрий Яковлевич : [белорусский критик, литературовед, профессор, уроженец д. Сычик Кричевского района] // Республика Беларусь : энциклопедия : в 7 т. / редколлегия: Г. П. Пашков [и др.]. – Минск : БелЭн, 2005—2008. – Т. 2 : А – Герань. – 2006. – С. 542—543.
9. Бугаёв Дмитрий Яковлевич // Биографический справочник. – Минск : «Белорусская советская энциклопедия» имени Петруся Бровки, 1982. – Т. 5. – С. 85.
10. Бугаёў Дзмітрый Якаўлевіч : [беларускі крытык і літаратуразнавец, прафесар, ураджэнец в. Сычык Крычаўскага раёна] // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. / рэдкалегія Г. П. Пашков [і інш.]. – Мінск : БелЭн, 1996—2004. – Т. 3 : Беларусы – Варанец. – 1996. – С. 304—305.
11. Бугаёў Дзмітрый Якаўлевіч : [беларускі крытык і літаратуразнавец, прафесар, ураджэнец в. Сычык Крычаўскага раёна] // Беларуская Савецкая Энцыклапедыя : у 12 т. / рэдкалегія: П. У. Броўка (гал. рэд.). – Мінск : Беларуская Савецкая Энцыклапедыя, 1969—1975. – Т. 2 : Афины – Ведрыч. – 1970. – С. 440.
12. Бугаёў Дзмітрый Якаўлевіч // Беларускія пісьменнікі: біябібліяграфічны слоўнік : у 6 т. / Інстытут літаратуры імя Я. Купалы АН Рэспублікі Беларусь Беларуская Энцыклапедыя ; рэдкалегія: І. Э. Багдановіч [і інш.]. – Мінск : БелЭн, 1992—1995. – Т. 1 : Абуховіч – Ватацы. – 1992. – С. 370—373.
13. Бугаёў Дзмітрый Якаўлевіч // Беларускія пісьменнікі (1917–1990) : даведнік / складальнік А. К. Гардзіцкі ; навуковы рэдактар А. Л. Верабей. – Мінск : Мастацкая літаратура, 1994. – С. 68.
14. Бугаёў Дзмітрый Якаўлевіч : [беларускі крытык, літаратуразнавец, ураджэнец в. Сычыкі Крычаўскага раёна] // Культура Беларусі : энцыклапедыя : у 6 т. / рэдкалегія: Т. У. Бялова (галоўны рэдактар) [і інш.]. – Мінск : Беларуская Энцыклапедыя, 2010—2014. – Т. 2 : Б – Г. – 2010. – С. 99—100.
15. Бугаёў, Дз. Пра найбольшыя ўдачы ў маім літаратурным жыцці : [наш зямляк, крытык і літаратуразнаўца, расказвае пра сябе] / Дз. Бугаёў // Роднае слова. – 2009. – № 1. – С. 12—15.
16. Гальмакоў, Д. Шматгранна, удумліва / Д. Гальмакоў // Літаратура і мастацтва. – 1972. – 13 кастрычніка.
17. Герцовіч, Я. Без адчування сучаснасці : [Дзмітрыю Бугаеву – 50] / Я. Герцовіч // Полымя. – 1962. – № 5.
18. Дзмітрый Якаўлевіч Бугаёў // Веснік БДУ. Сер. 4. – 1999. – № 1. – С. 76.
19. Дзмітрыю Бугаеву – 50 // Літаратура і мастацтва. – 1979. – 12 студзеня.

20. Дынікаў, С. Ад самых каранёў : [пра нашага земляка, вядомага літаратурнага крытыка Бугаёва Дзмітрыя Якаўлевіча] / С. Дынікаў // Кричевская жизнь. – 2013. – 24 жніўня. – С. 6.
21. Жук, І. Вернасць прызванню : [Дзмітрыю Бугаёву – 85, літаратуразнаўцу, ураджэнцу Крычаўскага раёна] / Ігар Жук // Роднае слова. – 2014. – № 1. – С. 3—5.
22. Каваленка, В. На шырокія далягляды / В. Каваленка // Польша. – 1967. – № 4.
23. Кузьміч, Н. Глыбіні, або нататкі вучаніцы з нагоды юбілею настаўніка / Наталля Кузьміч // Маладосць. – 2009. – № 1. – С. 128—132.
24. Лайкоў, Я. Метрыка літаратурная / Янка Лайкоў // Польша. – 2009. – № 1. – С. 202.
25. Лецка, Я. Пад знакам таленту і працы / Я. Лецка // Літаратура і мастацтва. – 1982. – 8 кастрычніка.
26. Марціновіч, А. З пазіцыі грамадзяніна / А. Марціновіч // Звязда. – 1984. – 14 ліпеня.
27. Мушынскі, М. Беларуская крытыка і літаратуразнаўства : 40-я – першая палавіна 60-х гадоў / М. Мушынскі. – Мінск, 1985. – С. 270—272, 313—314.
28. Няхай, М. Свет крытыка / М. Няхай // Польша. – 1984. – № 9.
29. Паўловіч, А. Зброяй крытычнага слова / А. Паўловіч // Літаратура і мастацтва. – 1972. – 24 лістапада.
30. Тычына, М. Вернасць прызванню / М. Тычына // Роднае слова. – 2004. – № 1. – С. 10.
31. Тычына, М. З падзякаю жыццю і лёсу / М. Тычына // Літаратура і мастацтва. – 2009. – 16 студзеня. – С. 15.
32. Юрэвіч, У. Яго хлеб надзенны... / У. Юрэвіч // Літаратура і мастацтва. – 1979. – 12 студзеня.